

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Reforme electorale.

— Declarațiile dlui ministru-prezident. —

La banchetul care s'a dat în una din zilele trecute în onoarea domnului secretar de stat *Jakabffy Imre*, candidatul de deputat al unui cerc electoral din capitala țării, a vorbit și domnul prim-ministru, contele *Khuen-Héderváry*, atingând în vorbirea sa și chestia cu reformele electorale. Reproducem în întregime această parte a vorbirii sale, pentru a ne putea face apoi reflexiunile, în scopul lămuririi lucrurilor, pe cari vorbirea dlui prim-ministru de loc nu le-a lămurit, ci numai le-a întunecat. Pentru că nimica limpede nu reese din vorbirea dlui prim-ministru. Sunt vorbe parecă din adins astfel alese și astfel înșirate unele lângă altele, ca în cas de trebuință să poată fi restălmăcite, așa cum cer împrejurările. Dar tocmai faptul acesta poate să-l coste mult pe actualul guvern, a-nume: căderea la alegeri. Pentru că e afară de orice îndoială, că dacă guvernul iase bătut la alegeri, să întâmplă numai pentru atitudinea sa îndoelnică în chestia reformelor electorale. Dar să dăm cuvântul dlui prim-ministru. Spunea aлегătorilor dlui *Jakabffy* următoarele:

„Una dintre cele mai importante probleme, — dacă voim să nu deviem dela calea progresului, — pe care va avea să o rezolveze legislațiunea, este reforma dreptului de alegere. Chestia aceasta, tocmai pentru că e o reformă importantă, de însemnătate fundamentală, cu toate că aș dori să fie rezolvată pe baza principiilor celor mai liberale, ne va face încă mari griji, nouă tuturor celor ce avem datorința să facem reforma. Reforma aceasta va avea eficacitate pentru vreme foarte lungă, și în viața națiunii va fi de cea mai mare însemnătate. Eu, cum se știe, m'am pronunțat deja în che-

stia aceasta, dar cu cea mai mare precauțiune. Am declarat, și la declarația făcută țin și acum, că reforma aceasta, amăsurat ideilor liberale, *trebuie să fie pusă pe cele mai largi baze*. Simțesc, că noi numai așa putem să întărim forțele națiunii, și față de celelalte state europene numai așa putem să rămânem echilibrați, dacă la conducerea sorții națiunii atragem păturile cele mai largi. De aceea, la rezolvarea chestiei acesteia, și peste tot în chestia aceasta nu cunosc alte margini decât acelea, ca să rămână conservat și pe mai departe caracterul maghiar al acestei țări, acel caracter, care a asigurat statului nostru o existență atât de lungă. Dreptul de alegere poate fi estins, după părerea mea, atât de mult, cum se dorește în păturile și cercurile cele largi. Limitele vor fi însă acolo de aflat, unde se tratează despre asigurarea caracterului național. Alte pedeci la rezolvarea acestei chestii nu sunt, căci atunci rezolvarea nu ar fi folositoare și fericitoare.

N'aș voi, la nici un caz, să prăvăd chestia aceasta și să o caracterizez cu lozince, căci știu prea bine, că chestia aceasta, ținând cont de speciile noastre raporturi, are trebuință în multe privințe de studiu amănunțit din toate părțile. Legându-ne însă de anumite lozince putem să periclităm rezolvarea corectă. Așa ar fi de exemplu numai vorbă sunătoare numirea de „egal” cu privire la dreptul electoral. În privința aceasta am declarat deja, că reforma electorală, așa cum noi o plănuim, întru atâtă va fi egală, întrucât *ideea pluralității e exclusă de tot*, fiindcă pluralitatea, după convingerea mea, nu e alta, decât falsificarea dreptului electoral.

Pentru a mă provoca și la alt exemplu, mai amintesc, că sunt foarte mulți, cari în chestia aceasta sunt conduși de lozince, cari poate că în alte state sunt lățite și luate pe

pavăză, dar la noi trebuie întâi să fie bine precumpănite și chibzuite. Sunt mulți, cari trag la îndoială, că reforma electorală peste tot ar fi de folos, pe când alții afirmă, că fără reforma aceasta nu scăpăm de o fatalitate. Și earăși alții se leagă de o reformă a dreptului de alegere, care numai în cele esteriore ar fi să fie reformă, iar în esență nu ar însemna nici o modificare în exercicierea dreptului electoral. Pot să declar, că guvernul, dacă ar fi pus acum în poziția de a prezenta legislațiunii proiectul referitor la reforma electorală, la nici un caz nu ar fi pentru *votul secret*, cu toate că mulți sunt, cari află că e necesară și favorabilă votarea secretă. Eu cred, că în privința aceasta astăzi încă nu putem lua poziție. Și dacă vom fi constrânși să luăm, va trebui să ne pronunțăm contra, în mod categoric. Dar astăzi încă nu putem ști, ce dezvoltare va lua chestia aceasta. Ne rămâne numai speranța, că până va înainta atât de bine puterea de acțiune a dietei, ca să se poată ocupa cu acest obiect, opiniunea publică va fi atât de cristalizată, încât guvernul numai din cauza votării secrete nu va abandona reforma. Și am speranță, că și invers, aceia, cari astăzi au jurat pe votarea secretă, până atunci vor ajunge să țină cont de punctul nostru de vedere. Dacă e necesar, ca la o chestie oare care prejudiciul și patima să fie lăsate la o parte, atunci chestia aceasta de mare însemnătate reclamă sigur o apreciere calmă, o precumpănire trează și un patriotism viu, căci viitorul nostru e pus în joc în chestia aceasta...”

Așa a vorbit domnul prim-ministru, contele *Khuen-Héderváry*. În numărul viitor vom analiza în mod amănunțit spusele sale cam puțin promițătoare.

Sărbările din Caransebeș.

Vorbirea d-lui Dr. Gheorghe Dobrin, rostită cu privilegiul serenadei la reședința episcopescă:

Il. Domnule Episcop!

Prea sfințite Părinte!

Dieceza gr.-or. rom. a Caransebeșului salută cu respect și devotament pe noul său episcop. Dr. M. E. Cristea, episcopul Severinului, să trăiască!

Dalba primăvară plutește în văzduh asupra firei întregi și rechemă la viață nouă toată făptura.

Inviorătoarea primăvară își întinde aripile înălțătoare și asupra diecezei noastre, prin venirea Prea S. Tale în mijlocul nostru.

Sub impresia impulsivă a dorului de viață, noi visăm un vis frumos, a cărui împlinire îl zărim în viitor sub conducerea Ilust. Tale. Visăm isprăvile feților frumoși din povești și ne dorim pentru realitate trăinicia uriașilor din basme.

Și nu e mirare, că astfel ne avântăm în situația dată, — căci acum în vremea înveselitoare a naturii, — când sentimentele sânt mai aprinse, stăm în fața unui bărbat în floarea vieții, care și numai prin etatea sa poate să însuflețească și să însufe nădejdi în dezvoltarea sa normală, dela care noi așteptăm mult-mult bine pentru biserică și neam.

Nu meritele trecutului, — nu munca depusă deja — ne-a îndemnat să Te pu-nem în fruntea noastră la locul cel mai ales, ce-l poate da neamul nostru, — nu isprăvile săvârșite Te au rădicat la scaunul de episcop, de urmaș al vrednicilor înaintași, — ci speranțele, cari le legăm de persoana P. S. Tale.

Iar speranțele primăvăraticale ale noastre sânt îndreptățite, căci Te cunoaștem de bărbat înzestrat dela natură cu frumoase facultăți, cari conduse de voință tare și conștiință, pot produce mult bine bisericei și neamului deopotrivă. Depinde dar dela voința neșchimbată și dela adevărata iubire de neam și biserică a Ilust. Tale, ca capitalul de care dispuni cu înbelșugare, să aducă roadele așteptate de noi.

Teren de muncă ai vast. Dieceza Caransebeșului e câmp mănăs și noi credincioși fără fățarnicie îți promitem, — că conduși pe calea adevărată, îți vom urma asemenea roului de albine, pe care dupăcum ne spuni în vorbirea dela sfințire — l-ai admirat în copilăria Ta „cu câtă abnegație aleargă și zboară după matca

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghibu.

(Urmare).

Ar fi un capitol foarte interesant acela care ar ținea cont de tot ce s'a scris relativ la biserica română de supt stăpâniri străine, în revistele bisericești din România, și invers. S'ar descoperi cele mai neașteptate curiozități, pe cari e în stare să le spuie o revistă despre stările în biserici din alte țări, căci trebuie să se accentueze și de astădată: pe terenul bisericesc am avut în secolul al 19-lea cele mai slabe legături unii cu alții, cei din Principate cu cei din Ardeal, Bucovina și Basarabia, cu toate că nu era nici o piedecă mare care să nu fi îngăduit o apropiere între frații de acelaș sânge și de aceeași lege, dar aruncați de soartă supt osebite ocărmuiri.

Consolatorul a apărut supt acest nume până la 1 Aprilie 1904 după ce la 1900—1901 a făcut greșala de a nu aprecia după cuviință rostul confratelui ei, *Apostolul*, o foaie religioasă dintre cele mai bune din câte au apărut cândva la noi. La 1904 își schimbă numele în *Amvonul*, supt care nume apare și astăzi.

Tot în anul 1898, mai apare în București afară de Consolatorul o altă revistă: *Școala și Biserica*, ear în Iași una: *Viitorul*.

Cea dintâi, pusă supt conducerea unui comitet în fruntea căruia stă d. D. Stănescu, a apărut din o necesitate pentru organizarea corectă a învățământului religios în școale. „În țara aceasta — zice cuvântul-program al ei — avem o sumă de bărbăți capabili, patrioți și cu dorințe bune, dar cari fiind străini de biserică, neavând cunoștințe de studii religioase, în ceea ce privește acest studiu, fac o mulțime de greșeli, câte odată foarte greu, dacă nu imposibil de reparat.... În timpul de față profesorii de religie trec prin cea mai grea încercare la care pot fi supuși. Prin legea învățământului depusă la Cameră, studiul religiunii este trecut ca studiu de a doua mână, iar profesorul de religie pus, în privința salariului, alături cu profesorul de caligrafie, cant și gimnastică...”

„Cu gândul de a lumina opinia publică asupra acestui punct va apare Școala și Biserica, având plina convingere că Dumnezeu nu va permite a se pierde o cauză așa de dreaptă...”

Lupta pentru care a apărut Școala și Biserica s'a terminat încă în cursul anului I al apariției revistei, cu învingerea pe partea vechei legi de învățământ religios: religia a fost introdusă ca obiect de învățământ și în cursul superior al școalelor secundare. Alți factori vor fi contribuit însă pentru ca lucrurile să iese așa cum au ieșit și s'ar exagera, fără îndoială, când s'ar afirma, că legea dela 1898 referitoare la învățământul religios în școale e un merit al revistei acesteia. Meritul ei e, că a făcut să se știe în cercuri mai largi despre pericolul ce amenința sentimentul religios în țara românească,

Dupăce punctul cel mai esențial din programul acestei reviste s'a împlinit, Școala și Biserica a început să-și lărgească cerul de activitate estinzându-l asupra tratării tuturor nevoilor bisericei. Astfel, ca chestiuni nouă, își propune dezvoltarea gustului de cetit la preoți. În scopul acesta ceareă a-i pune în legătură cu „curentul idealist” din literatura română, care e cel reprezentat de d. Al. Antemireanu (!) prin articolele sale literare publicate în *Epoca*, din cari reproduce bucuros din când în când în coloanele sale, crezând că face astfel un lucru bun pentru mulțimea cetitorilor săi.

Alta e: ridicarea țărânimii. „Vom căuta mai nainte de toate — zice — ridicarea sentimentului religios în popor, singurul în stare să reîntinerească vigoarea națională așa de vestită altă dată”. Declară apoi că „vor lupta ca religia să capete (sic) în respect și autoritate” și pentru aceasta nu se va sfi a scoate uneori la iveală păcate de ale „duhovnicescului consistoriu”, și de ale Facultății de Teologie, care — aceasta s'a mai constatat și de alte reviste — e pe departe de a aduce roadele așteptate pentru biserică. De cele mai multe ori spunea lucrurile fără nici un încunjur ceea ce i-a atras fără îndoială mulți dușmani, cari îi vor fi dorit moartea. În constatarea relelor generale în biserică, ca despre tăcerea amvonului, neinteresarea preotului de moralitate etc., era de asemenea de o franchețe care-i șade bine ori cărui organ de publicitate, care voește ceva.

În cei dintâi trei ani nu s'a scris nimic din istoria bisericei române. În anul al IV-lea încep a se da frumoase contribuții istorice, cari însă nu au o durată mai lungă.

sa". Matcă să devini eparhie noastră! E drept, că au trecut vremuri grele asupra noastră; au trecut doi ani de zile de când dela moartea ferocului antecesor Nicolae Popea cel blând, dieceza noastră e vădăvită; — și sub această durată, alegerea a doi bărbați integri ai bisericii noastre nu au putut întruni — din considerante cari cad afară de voința noastră, — toate condițiunile spre a putea ajunge la toaigul arhipăstoresc. Acestea toate nu ne pot lăsa neatinși. Increderea în viitor totuși nu am pierdut-o. Cu perseverență, ce ezi mai bine ca oricând caracterizează neamul nostru, am dat înainte, și inspirați de solia sfântă ne-am pus la a treia alegere încrederea în persoana P. S. Tale. Mângâierea noastră mare va fi, când vom putea constata cu conștiință liniștită, că încrederea noastră nu a rămas deșartă!

Deși se pare, a fi suferit eșecuri, puterile noastre în sbuciumările trecutului s'au oțelit și având înainte ochilor noștri scopul înalt ce-l urmărim, simțim în noi destulă putere, ca să-ți dăm sprijinul, care ești în drept să-l aștepti dela noi. Și puterea aceasta nutrită de însuflețirea ce ni-o impune sfințenia cauzei, se va potența sub ocrotirea părintească a Ilustr. Tale.

Noi sântem conștii, că numai bună-înțelegere ne va duce la izbândă. Fără nici o rezervă și cu toată rezoluția vom tinde spre pacea mult dorită, — ca să-ți putem oferi tot concursul de lipsă, pentru a realiza marea operă ce Te așteaptă.

Te rugăm dar, ca încrederea noastră să o întinpi cu încredere! Dragostea de neam și alipirea de biserică să Te conducă în lucrările Tale, — iar credința tare în atotpateriul Dumnezeu să-ți dea tăria, ca să-ți poți valida toate forțele încă tinere fizice, facultățile alese intelectuale și calitățile nobile sufletești de cari dispui spre mărirea neamului și a bisericii — și prin acestea spre fericirea patriei.

Așa vei putea săvârși fapte mari plăcute și lui Dumnezeu și oamenilor, fiindcă numai adevărații fii ai neamului și numai cei ce țin neclintit la biserică lor strămoșească, pot fi buni patrioți.

Noi politică militantă nu am așteptat nicicând dela activitatea capilor noștri bisericesti; pretindem însă ca în cele bisericesti și școlare să fie, sentințele neadormite ale poporului românesc. Cu credința în Dumnezeu îndreptăzită ți deci pașii în viitor astfel, ca prin conducerea norocoasă a clerului să ne păzești de pacostea ce ne amenință, ca preoțimea să se despartă de popor, ceea ce nu-i iertat să se întâmple, căci numai prin alipirea preoțimii de popor poate să rămână biserică și pe mai departe, după cuvintele lui Eminescu „mama neamului românesc”.

Cu deplină satisfacție am luat act. Ne servește de chieșie îndestulătoare promisiua făcută în vorbirea dela sfințirea solemnă, când ziceai că „credința și legea strămoșească, — limba și cultura românească, — dragostea și înaintarea patriei străbune” îți vor servi de stele conducătoare ale activității în viitor, căci în această treimă să sintetizează toate năsuințele și aspirațiunile poporului român, și fiindcă și noi sântem convinși, că rămânând condus de aceste principii nu Te vei abate nici odată, cum ai zis, dela

calea cinstită: „de bun român, de convins ortodox și de credincios patriot”.

Îți dorim dar sincer, ca bunul Dumnezeu să Te învrednicească, că ținând cu jaluzie la autonomia și constituțiunea noastră bisericească, să conduci astfel naia bisericii noastre, ca biserică strămoșească să ne rămână și pe viitor, după cum ni merit ai zis, „limanul de mântuire a sufletului nostru, propoveduitoare și ocrotitoare a culturii noastre, scutul de apărare al poporului nostru și deci temelie nebiruită a existenței noastre naționale”, căoi așa lucrând Te vei putea apropia de idealul arhipăstor, de „Marele nostru Andrei”; și îți urăm să păstorești cu dragoste de neam turma Ție încredințată și în bine și în rău!

Să devini pentru dieceza noastră acel soare mult așteptat pentru noi de primăvară, a cărui rază binecuvântată topește toate ghețurile și dau putere de încolțit germenului amorțit, ca apoi fructele produse în viitor, când la adânci bătrânețe ajunse în deplină sănătate, vei zice ca bătrânul Simeon: „Acum slobozește, Doamne, pe robul tău”, să-ți servească de binemeritată răsplătă pentru „lupta bine luptată”.

Episcopul Dr. Miron E. Cristea într mulți feroici ani să trăiască!

Vorbirea dlui Dr. Nicolae Ionescu rostită tot atunci.

Ilustrisime domnule episcop!

Vestea, că gloriosul nostru domnitor a binevoit preagrațios să confirme alegerea de episcop a Ilustrității Voastre, a umplut de sinceră bucurie inimile tuturor cetățenilor acestui oraș, fără deosebire de naționalitate și confesiune, pentru că deodată cu această îmbucurătoare veste a străbătut la urechile acestor cetățeni și acea știre, că în Ilustritatea Ta vom câștiga un astfel de cetățean, care e înzestrat cu cele mai distinse și mai alese calități sufletești. Pătruși de o legitimă mândrie, că poate primi între zidurile sale ca cetățean pe un astfel de bărbat orașul, respective reprezentanța acestuia, prin mijlocirea neînsemnatei mele persoane vă zice din tot sufletul un: *Bine ați venit în mijlocul nostru!*

Între cetățenii acestui oraș, compuși din elemente de diferite naționalități și confesiuni, a existat totdeauna armonie și bună înțelegere, pentru că în afacerile de interes public am ținut să aflăm calea pe care cu toții am putut merge călăuziți de bunăvoință reciprocă, de echitate și de dreptate. Partea cea mai mare a acestor cetățeni o constituie fiii credincioși ai Ilustrității Tale. Pe acestia — o spunem sincer — îi afli cam desbinați, care împrejurare tocmai ezi când ne putem pune sub ocrotirea aripilor părintești ale Preasfinției Voastre, nu ne mai cauzează nici o îngrijire, pentru că precum în natură după fiecare descărcare de furtună, care prin ozonarea aerului e chemată a nimici miasmele inficetare de aer și nimicitoare de viață, s'a îngrijit providența dumnezească să trimită soarele dător de viață, care prin căldura binefăcătoare a razelor sale să stabilească din nou ordinea suspendată pe un moment în urma descărcării furtunei, și să dea din nou putere de viață tuturor vietăților: tot astfel și în cazul nostru s'a îngrijit aceeași providență divină, ca după furtuna patimilor ce s'a descărcat asupra noastră să ne trimită în per-

soana Ilustrității Voastre pe un astfel de părinte sufleteș, care din cantitatea cea mare a căldurii iubirii părintești, ce se sălășluiește în inima părintească a Ilustrității Tale, să lăși ca să pătrundă câte o rază a acesteia și în inimile noastre, pentru că isgonind din aceste inimi orice răutate să facă ca din nou să încolțească germenul iubirii frățești, care din nou legându-ne ca firele puternice ale iubirii creștinești să ne dea imbold la fapte bune și folositoare. Noi dorim ca oțelul armelor noastre de luptă să se topească de căldura iubirii părintești a Ilustrității Voastre, iar în atingerea reciprocă eventual în luptele pentru câștigarea sau apărarea drepturilor ce aparțin diferitelor grupări după naționalitate și confesiune, ne rugăm ca să alimentăm și mai departe aceeași armonie, aceeași bunăvoință și înțelegere reciprocă, care și până acum a caracterizat pe cetățenii acestui oraș, pentru că conduși și în viitor de aceste virtuți să punem conducerea acestuia pe acel teren, care singur e capabil să-i asigure înaintarea și înflorirea. În schimb îți promitem, că vom pune la dispoziția Ilustrității Voastre serviciile noastre de câteori condus de nobile intențiuni veți afla de bine să luați parte la desfășurarea activității pentru interesul orașului și al cetățenilor acestuia, așa ca atunci când vom putea culege fructele unei mănoase împreună lucrări, să putem binecuvânta momentul, când Ilustritatea Voastră v'ați sălășluit în mijlocul nostru.

În speranța, că toate acestea se vor realiza, simțămintele tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate și confesiune se contopesc în acea dorință, ca noul și ilustrul lor concetățean Ilustritatea Sa domnul Dr. Miron Cristea să trăiască într mulți ani!

Serate de ale meseriașilor noștri.

În ședința literară a 4-a a Reuniunii meseriașilor sibieni, ținută Joi, la 21 Aprilie n. 1910, învățăceii meseriași și-au reunit în mod nou se poate mai gîngăscă recunoștința față de Reuniune și în special față de prezidentul ei Tordășianu. Învățăcelul lăcătuș Nicolae Frâncu, îndată după deschiderea ședinței, rostește o pătrunzătoare cuvântare la adresa dlui Tordășianu, în care, raportându-se la părintescul sprijin, ce acesta cu toate ocaziunile îl manifestă în zilele grele și adeseori amare ale ucenicilor, pe cari îi mângăie, i povătuiește pe căile cele bune și sădește în inimile și sufletele lor necultivate dragostea pentru tot ce e bun și folositor, — zice: „Dvoastre ne-ați văzut umblând răsleți în orele libere, pe străzile acestui oraș străin pentru noi, fără nici o țință, fără nici un rost, unii mai bine, alții mai rău îmbrăcați și ați avut bunăvoința de a ne aduna la un loc, în acest loc frumos, cald și de mare preț pentru noi, dar nu v'ați mulțumit numai cu atăta, ci ați căutat, ca orele petrecute în Reuniune, să ne aducă și foloase; ați avut bunăvoința a ne pune la dispoziție biblioteca bogată a Reuniunii, îndemnându-ne a ceta cărțile folositoare ale ei, iar în dragostea față de noi, adesea v'ați lăsat familia și ați venit în mijlocul nostru, însoțit chiar și de st. doamnă, și ne-ați întreținut ore întregi, vorbindu-ne și întreținându-ne cu lucruri bune și folositoare, căutând astfel a ne da ceea ce ne lipsește: școala și familia”. În restul vor-

birii, arătând marea binefacere, de care învățăceii sunt împărtașiți din adunarea și împărțirea darurilor de Crăciun și dela alte ocazii, zice: „Noi învățăceii, îndemnați și de simțul de stimă și recunoștință, la sfatul învățăcelului lăcătuș Ioachim Socu, cel cu 8 gimnaziale și cu matură, hotărâre am luat, ca din pușinul nostru, din cruceii nostri, ce-l primim pentru cină, să rupem câte 1 ban, iar din suma adunată, ajunsă acum la 60 cor., să pregătim prin penelul tinărului pictor și fotograf Ilie Chidu chipul în ulei al Dvoastră, care sunteți binefăcătorul și părintele nostru, al meseriașilor români, și pe care prin aceasta vi-l predăm!” La rostirea ultimei cuvinte ale lui Frâncu și în aplauzele numărului auditor s'a desvilit tabloul prezidentului Tordășianu, încunjunat cu flori, care este o lucrare de nețăgăduită valoare a talentului tinăr Ilie Chidu.

Di Tordășianu, plăcut impresionat de această neașteptată dragoste și nobilă atențiune a mititeilor învățăcei, ne enarează o parte a biografiei sale, plină de neajunsuri și suferințe, cari au contribuit în mare măsură la desvoltarea dragostei, ce o are în inima sa pentru oamenii muncitori și pentru meseriașul român îndeosebi. Așigurând, că și acest dar i servește spre în-pintinare la continuarea muncii, închinată binelui deaproapelui, zice: „sunt încântat de neamul meu românesc și sunt încântat de voi iubii copilași de astăzi și harnici măestri români de mâine, în cari văd, că munca mea și munca vrednicilor nostri înaintași, n'a fost zadarnică, căci roadele acelei munci intrupare au luat. Iar ca bucuria mea de astăzi să nu se reverse singur numai asupra mea și a familiei mele, tabloul meu îl cinstesc Reuniunii, ca ast-mod pildă vie și grăitoare să fie despre dragostea și recunoștința noastră pentru toți cei de față și cei viitori”.

Viceprezidentul Poponea privește în manifestațiile tinerilor învățăcei, cari ca mâine au să formeze noua generație în clasa noastră muncitoare, o bună garanție pentru viitor, căci ei ne fac să sperăm, că sămânța bună, ce se sămănă în inimile lor, acum când se formează moravurile și caracterul lor, va încolți și va aduce roade spre binele și fericirea, nu numai a lor și a clasei de mijloc, ci spre binele întreg neamului românesc. „Nu va trece mult, zice di Poponea, și noi nu vom mai fi nevoiți să recurgem la ajutor străin, căci în scurtă vreme neamul românesc dispune-va și de o clasă puternică și bine închiegată a meseriașilor, care este neapărată fiecărei națiuni, și dacă așa este, aceasta o avem s'o atribuim în parte mare conducătorilor nostri, între cari și iubitorul nostru prezident, căruia mulțămindu-i pentru darul făcut Reuniunii, i dorește sănătate, perseverență și putere, ca marea operă a regenerării s'o poată duce la deplină izbândă!

La această sărbare frumoasă rol însemnat au mai avut învățăceii lăcătuși Silviu Nicola și Nic. Frâncu, predând bine dialogul intitulat „Socialismul”; învățăcelul cul. tip. Horia Dop, predând cu simțire poezia „Sufletul de mamă”; învățăcelul lăcătuș Adrian Dan, îndulcindu-ne sufletul cu câteva arii frumoase, executate cu flautul; inv. lăcătuș Ioan Săroiu cu „Jurământul bețivului” și Ioan Cergău cu „Pintenii țiganului”, au produs mult haz; inv. pant. Vasile Rusu, cu fluerul său in-

Astăzi Școala și Biserica nu mai reprezintă nimic. Și aceasta fiindcă de câtă-va vreme se urmăresc prin ea scopuri cari nu sunt în cea mai deplină concordanță cu principiile bisericesti. S'a introdus în ea și politicianismul de cea mai ordinară specie. Chiar caracterul ei bisericesc a scăzut binișor. Ai crede că ai a face cu o revistă care se ocupă de biserică (— politică) și de — economie. Publică articole despre cartofi, secerat, pomi, etc.

În anii ei mai buni au dat articole și Păr. Ic. C. Nazarie, dd. I. Mihălescu, N. Pocitan, V. Oiagă, M. Pacu, B. Mangăru și alții.

Ceealaltă revistă apărută în 1898, la Iași, *Viitorul*, are acelaș caracter dublu bisericesc — școlar ca și „Școala și Biserica”. (Redactori: D. Boroianu și V. Oiagă.) În cursul celor 12 ani de apariție a dat însă o atenție cu mult prea covârșitoare afacerilor bisericesti, decât ca să mai poată fi socotită ca o revistă școlară (afară de primii doi-trei ani). În afacerile bisericesti apariția *Viitorului* a însemnat un câștig: revista e una din cele mai bune reviste din câte s'au amintit până aci.

Rând pe rând ea a tratat, dela 1898 până astăzi, toate chestiunile de interes bisericesc cu o competență, ale cărei urmări se resimt în sânul cetitorilor. A dat și un „mic dicționar biblic”, a scris despre educația națională, tractate de liturgică, de morală, de istorie bisericească, a dat chiar și documente slavone, publicate și traduse de d. G. Ghibănescu și, din când în când, traduceri din cărțile sfinților părinți. Apoi știri despre biserică română de pretutindeni

¹ La 1904 s'a mutat la București.

și câteva schițe cu subiecte din viața preotului dela țară, dintre cari se impune mai mult una: Popa Vlaicu (1901/2).

Nu se poate trece supt tăcere colaborarea păr. arhimandrit Iuliu Scriban. Om cu o cultură teologică rară la noi și cu un zel apostolic tot așa de rar, păr. Scriban a făcut și prin colaborarea sa la diferite reviste (*Viitorul*, *Cuvântul adevărului*, *Păstorul ortodox*, etc.) un admirabil serviciu literaturii noastre bisericesti.

Actualitatea revistelor din urmă precum și ale celor despre care se va vorbi mai în jos, mă oprește de a putea spune tot ce ar trebui, pentru că unele spuse de ale mele ar putea fi considerate ca laude, altele ca critică, cari ori și cum numai mai târziu se pot rosti.

Dupăce anul 1898 ne aduce trei reviste bisericesti, dintre cari două sunt organe ale unor asociații de preoți, anul următor nu mai aduce nimic nou. Anul 1900, care aducea pentru întreaga lume începutul unui nou veac, veac de speranțe, veac de progres, aduce și în țara românească pe terenul revistelor bisericesti o nouă serie de patru reviste bisericesti.

Una era *Apostolul* și era redactată de 12 oameni idealști din capitala țării, 12 apostoli, cari deși nu erau preoți, în cea mai mare parte, vedeau cu durere de inimă cum poporul nostru aleargă cu pași repezi spre o viață care nu mai are nici o legătură cu vechia noastră viață românească de creștini cu frica lui Dumnezeu și cu iubirea deaproapelui, — cum influințele străine cele mai stricicioase află teren priincios de desvoltare în mijlocul mai ales al locuitorilor dela orașe, cari se îndepărtează de biserică, de aspirațiile na-

ționale, de adevărata morală a bisericii în legile căreia au fost botezați și vor avea să moară, — cum o viață materială copleşte cu desăvârșire orice inițiativă nobilă, — și cum nici acele elemente a căror singură chemare ar fi de a aduce lumea la o stare deamă, fug dela datoria lor, pe care o iau în batjocură și o consideră numai ca mijloc de traiu.

Apostolul a apărut în București la 1 Octomvrie 1900 pentru că după o viață foarte scurtă, care i-a fost amărâtă și scurtată chiar și de unii al căror interes ar fi fost să o susțină, să dispară la 20 Decemvrie 1901. Dispariția lui e o nouă dovadă strașnică despre zodia nefericită în care sunt osândite să viețuească și să tânjească la noi toate lucrurile bune.

Nu se poate spune cu mult mai mult despre scurta viață a *Apostolului*, care la apariția sa a făcut asupra tuturor o impresie deosebit de bună. Nici când o revistă cu un astfel de caracter n'a fost așa de bine întâmpinată ca *Apostolul*, apariția căruia a fost privită ca un adevărat eveniment.¹

Scopul lui nu a fost, ca al celor mai multe ziare de cari s'a vorbit până aci, de a instrui pe preot (care ar trebui instruit în școală, și nu dupăce iese din școală), ci de a schimba sufletele acelor cari se numesc creștini și cari nu-și aduc nici odată aminte de aceasta; de a-i aduce la o înțelegere adevărată a vieții, care nu are numai un rost material, — și de a-i face capabili să contribuie prin prisosul dragostei inimei lor, la realizarea împărăției cerești pe pământ.

(Va urma.)

¹ Vezi *Noua revistă română* cu un articol de C. Rădulescu-Motru: „Un nou ziar, un bun curent”, 1900.

viorător; pract. cul. tip. Ilie Măgian cu poezia „In treacăt”, de Căsbuc, bine predată. Plăcută și dragălașă impresie au făcut mititele Elisaveta Feier cu o poezioara „Cântec de primăvară” și Parachiva Floca cu „Limba mea”. Neîntrepuți au fost clericii G. Comșa și Popa în câteva frumoase arii de basz (solo) și cu deosebire frumosul ovariet dublu al clericilor de sub conducerea dibace a dlui Petracu.

Din protocoalele ședințelor administrative, cetite de not. Duca, am aflat despre înmulțirea membrilor pe viață ai Reuniunii și despre alte lucruri folositoare. La încheiere s'au sortat 15 cărțile folosite, iar prezid. Tordășianu, mulțumind încă odată pentru toate, invită la ședința a 5-a din 26 Mai n. o.

„Invingătorul”.

NOUTĂȚI

Instalarea comitelui suprem. După cum am fost anunțat deja, instalarea domnului comite suprem al comitatului Sibiiu și comes săsesc *Frideric Walbaum* se va face în adunarea extraordinară a reprezentanței municipale, convocată pe 23 Maiu nou (Luni) la Sibiiu. După actul de instalare urmează recepțiunile, iar la ora unu și jumătate banchetul, în sala mare dela „Gesellschaftshaus”.

Dela „Academia Română”. Sesiunea generală a anului acestuia s'a deschis Sâmbătă, săptămâna trecută, prin dl *Quintescu*, vicepresidentul „Academiei”, fiindcă presidentul, dl *Saligny*, era absent. S'a cetit apoi raportul secretarului general, și membrii Academiei s'au întrunit în secțiuni, pentru a se apuca de lucru. În ședința următoare a presidat dl *Saligny*, care a făcut comunicarea, că a avut o întrevvedere la Paris cu dl *D. A. Sturdza*, și că acesta i-a împărtășit, că la 20 Maiu v. c. sosește la București, pentru a participa la ședințele „Academiei”. S'a trimis adresă prin telegraf M. Sale Regelui Carol, care a răspuns tot pe cale telegrafică.

Jubileul Mikszáth. Marele scriitor maghiar *Mikszáth Kálmán* și-a serbat Luni jubileul activității neîntrerupte de 40 de ani pe terenul literaturii frumoase maghiare. A fost obiectul unor frumoase ovațiuni. Maiestatea Sa l-a decorat cu un ordin înalt, universitatea din Budapesta l-a proclamat doctor de onoare în filozofie, academia maghiară l-a ales membru onorar, admiratorii și prietenii i-au cumpărat o moșie, etc. etc. În sala mare a reședei orașenești din Budapesta s'a ținut Luni la orele 11 o ședință festivă în onoarea jubileului. A luat parte tot ce are mai distins societatea maghiară budapestană. La urmă jubileului a răspuns emoționat în o cuvântare foarte frumoasă. Jubileul a primit mai multe cadouri.

Distincție. La propunerea ministrului de justiție Maiestatea Sa a distins pe dl *Gábor Sándor*, jude de tribunal, și pe dl *László József*, conducătorul judecătorei cercuale din Sibiiu, cu titlul și caracterul de judecători de tablă.

Fondul cultural „Eugeniu Carada”. înființat din partea băncii naționale a României, din prilejul morții acestui distins fiu al României, a atins acum suma de 207 mii lei. Contribuiri se fac încă mereu, și anume, în sume însemnate.

Operă română. Ziare de dincolo vestesc, că ministrul de culte și instrucțiune publică a însărcinat pe dl *Dimitrie Popovici*, directorul conservatorului de muzică și artă dramatică, d'a organiza o trupă de operă română.

Necrolog. Sâmbătă, la 14 Maiu n. c. a decedat în Domnul parohul *Ioan Genie* din Rodu, în al 27-lea an al preoției și în al 52-lea an din viață; a fost înmormântat Luni în 16 Maiu n. c. cu cuvenită solemnitate. Pe răposatul îl deplânge soția Ana n. Florian și copiii Vasile, Elena și Ana. În veci amintirea lui!

Ninsori. Din Roma vine știrea, că pe acolo a căzut zăpadă groasă și frigul e atât de mare, încât au înghețat multe paseri.

Pentru Alecsandri. Fondul adunat de Academia Română, prin subscriere publică, pentru monumentul poetului *Vasile Alecsandri*, se urocă astăzi la suma de 83 de mii de lei.

Darul reginei. Intre număratoarele daruri, aduse reuniunii de muzică „Männer-Gesangverein” din Sibiiu cu prilejul jubileului din zilele acestea, se găsește și darul reginei Elisabeta a României. Regina a trimis o casetă de stejar, în care se cuprind câteva din operele poetice scrise de *Carmen Sylva*. Darurile se pot vedea expuse în vitrina prăvăliei *Iauernig* din strada Ciznădiei.

Cometa Halley. Ieri, Joi dimineața, în 6/19 Mai, pământul a trecut norocos prin coada cometei Halley care, cum se vede, își urmează calea sa eliptică în cea mai perfectă disciplină. Cometa, de care lumea a fost atât de preocupată, se depărtează tot mai mult de soare, și peste două trei zile se va putea vedea bine la apus, îndată ce înnoptează.

Litie turburată. Un incident nenorocit s'a petrecut Duminică la o procesiune făcută de parohienii români ortodoci din Arad, cari aveau să iasă la sfințirea holdelor. Litia a sosit afară de oraș, și trecea pe dinaintea casarmei husarilor de honvezime, — cum raportează „Tribuna”. Atunci o trăsură, în fuga cailor, se apropie din dărât, iar două fete din procesiune neputându-se în grabă feri au ajuns sub copitele cailor și sub roțile trăsorii... Stăpânul trăsorii, un jidan și cu ocoanele sale, au dispărut iute în casarma vecină. Poporul năvălise asupra vizitului și era să-l răpună, dacă nu-l apărau învățătorii, poliștii și câțiva husari sosiți în ajutor. Litia s'a continuat într-o agitație de nedescris. Copilele, fete de țaran, au fost duse la spital, grav rănite. Cercetarea este pusă la cale.

Di Dr. Adalbert Cosmutza, medic în Budapesta și soția sa *Hermine* născ. *Scher* (Gratz) a dăruit fondului „*Antoniu Bechnitz*” pentru răspândirea de cărți folosite între învățăceii și calfele de meseriași 5 cor., iar fondului „*Victor și Eugenia Tordășianu*” pentru înzestrarea fetelor sărace 5 cor., sau în total 10 cor. Pentru acest generos dar exprimă mulțumită: Comitetul Reuniunii meseriașilor români din Sibiiu.

Convocare. Membrii adunării municipale a comitatului Făgăraș sunt rugați, ca pe Marti în 24 n. c. să vină la Făgăraș, căci atunci la orele 8 seara avem o consfătuire referitor la ținuta ce e de observat în ședința adunării municipale din 25 l. c. Făgăraș, 13 Maiu 1910. *I. Macaveiu*, președinte.

La meetingul de aviațiune, care se va ține în 5 Iunie la Budapesta, vor participa cei mai vestiți aviați ai Europei. Și-au anunțat sosirea: *Paulhan*, *Farman*, *Latham* și alții, francezi, germani, ruși, italieni. Se vor da premii în valoare de 515 mii de coroane. Premiul cel mai mare este de 200 de mii coroane.

Irlandezii pentru Eduard. Șeful naționaliștilor irlandezi, *Redmond*, vorbind zilele acestea cu ocaziunea unei manifestări naționaliste, și-a exprimat regretul pentru moartea regelui *Eduard VII.*, care a fost un amic al poporului irlandez. *Redmond* nădăjduiește, că urmașul lui *Eduard* va fi însoțit de aceleași sentimente și va face să triumfe cauza poporului irlandez împotriva lorzilor.

Sinuciderea unui școlar. În Brașov s'a sinucis școlarul de 14 ani *Otto Krause*, spânzurându-se în podul casei. Motivul sinuciderii nu se știe.

Descoperire antediluviană. Pe teritoriul comunei *Eperjes* s'au găsit la o adâncime de 15 metri mai multe oase petrificate ale unui ichtiosaur. Oasele au diferite mărimi; unul, de 26 centimetri, la capătul mai gros are un diametru de 23 de centimetri. S'au mai desgroat coaste, un bot ș. a.

Expulsare în massa. O comisiune însărcinată cu cercetarea dreptului de locuință al evreilor în Chiev a hotărât, ca 2700 de evrei, deși născuți acolo, să fie expulsați din acel oraș.

Ferestri scumpe. Festivitățile înpreunate cu înmormântarea regelui *Eduard* au atras la Londra o mare mulțime de curioși. Proprietarii de case și chiriași, cari locuiesc în stradele, pe unde are să treacă convoiul, își pun la dispoziția doritorilor ferestrele locuințelor, dar pentru prețuri foarte urcate. Un loc la fereastră costă în termin mediu două mii de cor. Un nabab necunoscut a cumpărat pentru ziua de 20 Maiu toate ferestrele dela o clădire plătind suma oribilă de o sută de mii de coroane.

În apropierea alegerilor. Ordinul Bunilor Templieri din Ungaria s'a adresat ministrului de interne cu rugarea, ca în zilele de alegeri pentru cameră să nu fie permisă deschiderea birurilor de rachiu, iar vânzarea bănturilor spirituoase să se oprească în acele zile pretutindeni unde se fac alegeri. Turburările, adesea sângeroase, ce se întâmplă la aceste prilejuri, provin aproape totdeauna din consumarea fără cumpăt a alcoolului. În locurile, unde s'a putut înăltura băntura de spirituoase cu ocaziunea luptelor sociale și politice, mișcările au avut un curs liniștit și regulat. Pilda cea mai bună este Svedia, unde cu toate grevele mari ale lucrătorilor, nu s'a petrecut în vremea din urmă nici o faptă sângeroasă.

Cărți și reviste.

Raportul dintre religie, știință și societate, de *Dr. Vasile Suciu*, profesor. Blaj, tip. Seminarului, 1910. O broșură de 80 pp. Preț 1 coroană. În ea autorul își espune în mod clar și convingător părerea asupra temei grele pe care o tratează cu multă competență. Broșura are o introducere potrivită, apoi capitoli urmatori: Religia și știința, Religionea și filosofia, Religia și societatea. O apreciere mai amănunțită credem că vor face cei competenți în materie broșurei acesteia, care poate fi cetită cu folos de fiecare creștin adevărat.

Cheie pentru calcularea intereselor, cu instrucțiune pentru folosirea ei. Sibiiu 1910. Editura „*Revistei Economice*”. Preț 50 fil. „Cheia” aceasta este o tabelă de cifre, cu ajutorul căreia prin o simplă înmulțire (+) se pot afla cu cea mai mare ușurință și siguranță interesele după ori ce sumă pe anumite zile. Se poate folosi la calcularea intereselor la cambii, depuneri etc. Îndeosebi este chemată a face bune servicii „Cheia” bărbăților de încredere ai băncilor și însoțitorilor noastre, ușurându-le în măsură însemnată lucrul ce îl au cu calcularea intereselor de întârziere la pringeri de cambii și de tot felul de împrumuturi de altă natură, dar o vor putea folosi cu succes și advocații, preoții la socotelile biserică, notarii și colecatorii de dare comunale, capitaliștii privați, cari cu ajutorul ei pot controla cu ușurință esactitatea dobânzilor ce li se socotesc după depuneri, efecte (hârtii de valoare) esconturi de cupoane etc. Cu un cuvânt „Cheia” este o tabelă de adevărat folos practic pentru toți, cari au daraveri de bani, și editarea unei astfel de „Chei” a fost o trebură de mult și adeseori reclamată la noi. Cheia pentru calcularea intereselor tipărită pe carton tare și durabil costă 50 fil. și se poate comanda la administrația „*Revistei Economice*” în Sibiiu-Nagyseben. La comanda de una sau două exemplare prețul se trimite mai bine în măroi poștale.

Din ale lui H. Călămăr. O nouă broșură umoristică a lui *Haralamb Călămăr* a apărut la Sibiiu sub titlul: *Farafastăcuri*, versuri de distracție cu portretul și iscalitura autorului și cu o prefață de *Ermil Borcia*, care vorbește aci pentru — pseudonimul său. O idee originală de tot hazul, ca și întreg cuprinsul dragălașei broșuri, unice în felul ei. Coperta, desemnată de pictorul român dl *Florian Murașianu* reprezintă o oălimară răsturnată (portretul autorului), care-și varșă conținutul în... „*Farafastăcuri*”, și un „purcel genial” de cerneală (iscalitura tipului ori-

ginal Călămăr). Umoristul nostru ardelean e destul de bine și favorabil cunoscut publicului nostru cetitor prin calendarul său „*Posnașul*”, prin colecția sa de glume și caricaturi „*Bobârnaci și Bezaconii*”, iar acum în timpul mai nou prin cronicile sale rimate mult hazlii ce apar regulat în ziarul „*Lupta*”, cât să mai insistăm asupra felului particular și de tot amuzant al versurilor sale originale. În „*Farafastăcuri*” întâlnim la Călămăr de astădată afară de nimerite satire la actualități politice și sociale din viața noastră și din lumea întreagă, și versuri sentimentale, lirice. Nota particulară a acestor sentimente, cărora Călămăr le face vânt în niște calambururi (jocuri de cuvinte) perfect reușite, este un fin umor turnat în versuri delicioase. În sfârșit întreaga broșură — elegant și draguț ajustată — se prezintă ca o bonbonieră de nostime inspirată, din care fiecare poate gusta cei place. Broșura e merită să distreze pe toți, fără să supere pe nimenea, și e o recreație după ce te-ai obosit de cetitul ziarelor serioase, sau cum se spune foarte potrivit în prefață:

„De cumva încă n'ai murit
Prin al ziarelor cetit,
Ci ai contras un grav catar
Din influența de tipar —
„Îți recomand un bun remediu,
Șatunci n'ai lipsă de concediu
Nici de avans, calabalac,
„La zilnic un farafastăc”!

Iată și câteva versuri din *farafastăcurile* cele multe:

Advertizare.	Nemai pomenit.
Să fii cu ochii 'n patru.	O! ce-mi văzură ochii
Să nu-l crezi p'un pârilit.	N'o uit pentru vecie!
Îndeosebi când pare,	Imi pironeam privirea
Că ți s'a umilit.	La ea, ca o stafie.
Să nu-l lași să 'ngenunchie	O damă mult șarmantă.
În față-ți pe sărac.	Ah Dumnezeu o ție!
Căci de-o să se ridice —	Purtând din toamnă încă
Te va lovi 'n... stomac.	Aceeași pălărie!

Broșura a apărut în editura „*Tipografia Poporului*” în Sibiiu-Nagyseben, de unde se poate comanda, cum și dela toate librăriile, și costă: Ediție „domnească” 50 fil., ediție „țărănească” 40 fil., plus portul postal 5 fileri.

Nr. 41/1910.

Convocare.

În înțelesul §§-lor 12 și 13 din statute membrii „*Reuniunii femeilor române din Sibiiu*” se convoacă în

Adunare generală ordinară

pe *Duminică, în 12 Iunie 1910, la 11 oare a. m.* în localul Casei române din loc.

Ordinea de zi a adunării este:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raport despre activitatea comitetului în 1909/10.
3. Revizuirea rațiociniului pe 1909 și statorirea bugetului pe anul 1911.
4. Propuneri eventuale.
5. Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
6. Închiderea adunării generale.

Din ședința comitetului „*Reuniunii femeilor române din Sibiiu*”, ținută în 17 Maiu 1910.

Maria Cosma,
prezidentă.

Dr. Beu,
secretar.

Poșta redacției.

Dlui G. M. în Jimburul-mare. Pentru promisiuni nu este obicei a să aduce nimă-nui mulțămiri pe calea publicității. Așteptați întâi împlinirea promisiunii.

Chestii agronomice. Conține prea multe idei, aruncate unele peste altele, fără a fi din destul dezvoltate. Alege-ți o singură temă, o singură idee, și pe aceea o dezvoltă, astfel, ca să se știe ce vrei să spui. Sunt apoi și exagerate afirmațiile ce le faci. Să mai încetăm odată cu vecinica tânguie, că poporul nostru sărăcește mereu, când cei de altă limbă constată tocmai contrarul: că se îmbogățește mereu economic, și tocmai din acest motiv se tem că o timpul îi va înghiți. Cu înființarea ziarelor mari de informație și-au bătut și alții capul, cu mult mai competență, dar — nu merge. Se cer capitale mari.

Grand-Hotel „Savoy”, Budapesta

— VIII. József-körut 16. În nemijlocită apropiere de „*Nemzeti színház*”. —

Cel mai frumos și mai modern hotel din capitală. 120 de odăi și saloane. Încălzire centrală cu aburi, lumină electrică. Ascensor. Apă rece și caldă în toate odăile. Odăi dela 3 coroane în sus. **Sufragerie** de primul rang.

Nr. 144/1910.

[179] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a Bătrâna, în protopresbiteratul Dobra, să esorie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Alesul paroh are să se conformeze §-lui 26 din Regulamentul pentru parohii (ed. din 1909).

Cererile concursuale provăzute cu documentele necesare sunt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis. Dobra, la 15 Aprilie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Dobrei în conțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 146/1910.

[180] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a Muncelul-mare cu filiile Boiabărzi și Muncelul-mic, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Cererile concursuale instruite cu documentele necesare sunt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis. Dobra, la 27 Aprilie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Dobrei în conțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu
protopop.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenerabilul Consistor arhidiecezan din 14 Aprilie 1910 nr. 4261 Epit. comuna bisericească gr. or. Arpașul-superior protopresbiteratul Avrigului, comitatul Făgărașului, dă în întreprindere edificarea unei a treia sală de învățământ pe cale de licitație publică minuență ce se va ținea Vineri, în 21 Maiu (3 Iunie) 1910 la 10 ore a. m. în edificiul școlii din Arpașul-superior.

Prețul strigării este 1500 coroane cu aceia, că comuna bisericească dă materialul și lucrători. Licitanții au să depună un vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial gr. or. din Arpașul-sup.

Arpașul-superior, 1 Maiu 1910.
Comitetul parohial.

Nr. 315/910.

Văzut:

[183] 1-3

Ioan Căndea
protopop.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenerabilul Consistor arhidiecezan dto 17 Septemvrie 1909 Nr. 11,107 Școl. comuna bisericească gr. or. Porumbacul superior apusean protopresbiteratul Avrigului, comitatul Făgărașului, dă în întreprindere edificarea școlii sale pe cale de licitație publică minuență, ce se va ținea Joi în 20 Maiu (2 Iunie) 1910 la 10 oare a. m. la oficiul parohial gr. or. din Porumbacul superior apusean.

Prețul strigării este 12,500 coroane respective 9780 coroane, cu aceia că comuna bisericească dă cărămida, peatra, țigla și năsipul cari după preliminaru fac 2720 cor. Licitanții au să depună un vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial gr. or. din Porumbacul superior apusean.

Porumbacul-sup.-apus, 2 Maiu 1910.
Comitetul parohial.

Nr. 317/1910.

Văzut:

[184] 1-3

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 235/910.

[185] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Vălișoara se esorie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt cele însemnate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, în care timp concurenții pe lângă observarea restricțiunilor reglementare sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta și predica resp. celebra.

Deva, 3 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiterat al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Baia de cură**Előpatak**

are efect deosebit contra suferințelor de stomah, rărunchi, beșica udului, matrice, boale de ficat, splină, gicht și reumatism precum și contra tuturor acelor boale cari se nasc din nervositate.

Cura ce are a se urma cu renumita apă vindecătoare de Előpatak, după sfatul medical împreună cu mijloacele de vindecat corăspunzătoare, aflătoare aci (băi calde și răci, tratament cu cură de apă, masaje, gimnastică șwediană, mod de trai dietetic) dau un rezultat extraordinar de favorabil.

Saison de scaldă: din 15 Maiu până în 15 Sept. Stațiune de cale ferată: Földvár și Seps-Szent-György cu circulație eficientă și continuă de trăsuri, cuartir, întreținere, efine și elegante. În perioada primă și a doua a sezonului (15 Maiu până în 15 Iunie și 20 August până la 15 Septemvrie) e a se solvi jumătatea taxelor pentru cură și muzică, cuartir cu 50% întreținerea considerabil mai eficientă.

Apa minerală Előpatak, care între apele acid carbonice acre ocaloidice cu fier ocupă locul prim, se poate folosi și ca mijloc vindecător de casă și e foarte iubită ca beutură recreatoare și plăcută, atât curată cât și mestecată cu vin. În patrie și în afară se consumă anual mai mult ca un milion sticle.

Se expediază din: Előpatak, totuși se poate căuta în cele mai multe orașe și case mari de comerț.

Cu prospecte serveste direcțiunea gratuit.

A apărut broșura:

MIZERIE, BOALĂ, CRIMĂ

și

DEGENERARE

sau

ALCOOLISMUL ȘI URMĂRILE LUI

din punct de vedere

Economic, igienic, moral și național.

De **Pr. D. VONIGA.**

Tipografia Nouă, Orăștie, 1910.

Broșura se estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricăcioase ale beuturilor spirituoase, în special asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. 7. Taberculosa (oftica) și morburile mentale. 8. Alcoolul și morala publică sau raportul dintre alcoolism și criminalitate. 9. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. 10. Copiii bețivilor. 11. În resumat: Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare. 12. Lupta în contra alcoolismului. 13. Combateră beției. 14. Cauzele alcoolismului. 15. Plan de învățământ antialcoolic.

Prețul broșurei 1 cor. 60 fil. Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.

(178) 1-10

Folosiți st. Dnă

CREMA-MARGIT

a lui Földes

pentru a transforma fața Dtră în curat, vii și atrăgător.

Crema Margit a lui Földes mijlocul predilect de frumseță al celor mai renumite dame e răspândit în întreaga lume.

Efectul admirabil constă în fericita compoziție a acestui mijloc, care imediat curăță pielea și efectul se observă peste câteva oare.

Piindecă Crema Margit a lui Földes se imitează și falsifică în multe părți, să se accepte numai în cutii provăzute cu marea de apărare originală, căci fabricantul garantează numai pentru mijloacele sale.

Crema Margit a lui Földes e un mijloc cu totul nestricăcios, neunsuroasă și chimic-curată. Aceași delatură repede și sigur necurățenii de piele, pete de soare, bubie, pete de ficat, sgrăbunțe ș. a. Nu numai pentru pielea feții, ci și pentru cultivarea și înfrumșetarea gâtului, umerilor și mânilor are efect.

Tigale mare 2 cor., tigale mică 1 cor. în toate farmaciile și drogeriile.

(108) 3-7

Trimitere cu porto la fabricantul

Clemens de Földes, farmacist, Arad.

Se găsește: în Sibiu la farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer sf., Parfumeria Meltzer, I. C. Molnár, Carol Morscher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Pissel și Schmidt. In Agnita: Wilhelm Fröhlich. In Sighișoara: A. W. Lingner. In Mediaș: Iosif Obert.

Nr. 6567/1910.

[170] 2-2

Aviz de târg Timișan.

În anul curent la Rusalii târgul de țară se va ținea în Timișoara din 26 Maiu până inclusive 30 Maiu 1910.

Mânarea în târg a tot felul de animale e permisă de Joi 26 Maiu dela 5 oare dimineța.

Timișoara, 12 Aprilie 1910.

Dela căpitănatul suprem orășenesc:

Francisc Beé
căpitănat suprem.

ILIE STEFLEA, blănar

Sibiu, Piața mare 18, primește pe lângă garanție preste — vară spre îngrijire și asigurare —

contra moliilor

tot felul de haine de valoare, blăni, covoare ș. a.

Magazinul e asigurat în contra focului.

Tot aici se cumpără și vând tot felul de piei. (154) 3-3

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRASCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[94] 20-52

Telefon 172.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 3-5

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 36-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețouranturi ilustrate gratis.

